

ภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น
BUDDHIST POLITICAL LEADERSHIP OF LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION ADMINISTRATORS IN NONG NA KHAM DISTRICT
KHON KAEN PROVINCE

¹พนมพร น้อยมา, ²พระมหานรินทร์ สุรปณโณ และ ³สุนทร ธนศิลป์พิชิต

¹Phanomporn Noima, ²PhramahaNarin Surapaño,
and ³Sunait Thanasinlapaphichit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹banana1739@hotmail.com, ²Narinpempa123@hotmail.com

³turee8888888@gmail.com

Received: January 3, 2025; **Revised:** January 30, 2025; **Accepted:** January 31, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อนำเสนอภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอ

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

หนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, $S.D.=0.60$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.69$) ด้านตามสถานการณ์ ($\bar{X}=4.31$, $S.D.=0.80$) ด้านการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}=4.01$, $S.D.=0.71$) ด้านคุณลักษณะ ($\bar{X}=3.94$, $S.D.=1.05$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2. สรุปผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามตามพละ 4 พบว่า 1) ด้านคุณลักษณะ การใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ การที่ประชาชนไปใช้สิทธิและทำหน้าที่ของตนเองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และเคารพต่อกฎหมายเลือกตั้ง หรือสถานที่เลือกตั้งเพื่อที่จะคัดสรรหรือเลือกตัวแทนในการไปทำหน้าที่แทนตนเองโดยผ่านระบบรัฐสภา ทำให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและแก่ตนเอง 2) ด้านพฤติกรรม ส่งเสริมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนการกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ และปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพเพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง การทำให้เกิดความประสานพร้อมเพรียงสามัคคี และหวังประโยชน์สุขต่อกัน 3) ด้านตามสถานการณ์ การแสดงประชามติและประชาพิจารณ์ของประชาชนในการจัดโครงการประชาคมสัญจรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นทำให้ประชาชนกล้าที่จะแสดงออกตามสิทธิเสรีในความคิดของตน และการแสดงความคิดเห็น ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนลงมือดำเนินการทำกิจการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนและชุมชน รวมทั้งความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, การเมืองเชิงพุทธ, ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research to study the level of Buddhist political leadership of local administrative organization executives in Nong Na Kham District, Khon Kaen Province, 2) to study and compare Buddhist political leadership of local administrative organization executives in Nong Na Kham District, Khon Kaen Province

classified by personal factors, and 3) to present Buddhist political leadership of local administrative organization executives in Nong Na Kham District, Khon Kaen Province

The results of the research found that: 1. The level of Buddhist political leadership of the executives of the local administrative organizations in Nong Na Kham District Khon Kaen Province, overall, is at a high level ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.60). When classified by each aspect, the average value from highest to lowest is as follows: Behavior ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.69), Situation ($\bar{X}$ = 4.31, S.D.= 0.80), Change ($\bar{X}$ = 4.01, S.D.= 0.71), and Characteristic ($\bar{X}$ = 3.94, S.D.= 1.05), respectively. 2. Summary of the analysis of the comparison of Buddhist political leadership of local administrative organization executives in Nong Na Kham District, Khon Kaen Province, classified by personal factors, found that people of different genders have no different opinions on Buddhist political leadership of local administrative organization executives in Nong Na Kham District, Khon Kaen Province. Therefore, the research hypothesis is rejected. People with different ages, education levels, occupations, and incomes have different opinions on Buddhist political leadership of local administrative organization executives in Nong Na Kham District. Khon Kaen Province is significantly different at the 0.05 statistical level, so the research hypothesis is accepted. 3. The results of the analysis of Buddhist political leadership of local administrative organization administrators in Nong Na Kham District, Khon Kaen Province by applying the four powers found that 1) Characteristics, the exercise of voting rights, is when people exercise their rights and perform their duties according to the constitution and respect the election law or election locations in order to select or elect representatives to act on their behalf through the parliamentary system, resulting in benefits for the country and themselves. 2) Behavioral aspects, promoting and protecting people's rights and freedoms, determining people's participation in politics, scrutinizing the use of state power, and improving the political structure to be stable and efficient in order to meet their own needs, creating harmony and unity, and hoping for mutual benefits. 3) Situational aspects, the public referendum and public hearings in the mobile community provide opportunities for people to express their opinions, making people dare to express their freedom of thought. In expressing opinions, people must be given opportunities to express their opinions before acting on any activities that affect the lives and well-being of people and communities, including national security.

Keywords: Leadership, Buddhist politics, Local government administrators

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 249 ภายใต้บังคับมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใด ให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกับมาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแล และจัดทำบริการ สาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาย่าง ยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (อุทัย หิรัญโต, 2563, 73) ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งในระดับท้องถิ่นโดยรัฐ กระจายอำนาจและหน้าที่ให้ท้องถิ่นบางประการให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ ได้รับการยอมรับเป็นองค์กร ที่มีสิทธิตามกฎหมายและมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่ไม่ได้หมายความว่า องค์กรดังกล่าวมี สถานะเป็นรัฐใหม่แต่อย่างใด เนื่องจากยังมีหน่วยการปกครองส่วนกลางเป็นผู้คอยกำกับดูแลเพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการด้วยความเรียบร้อย เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วน ร่วมในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น โดยประชาชนเป็นผู้เลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย งบประมาณ เพื่อ บริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม, 2554, 13)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ภาวะผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการ หนึ่งต่อความสำเร็จ ขององค์กรทั้งนี้ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้อง วางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์การปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานและองค์การ มี ความเชื่อว่าผู้นำไม่ได้เป็นมาโดยกำเนิด การเป็นผู้นำสามารถสร้างขึ้นได้ จากการที่ผู้นำใช้ความ พยายามและการทำงานหนัก การเป็นผู้นำจึงเป็นเรื่องที่เรียนรู้ได้ ภาวะผู้นำเป็นค่าที่มีผู้ให้นิยาม มากมาย แต่ที่คนส่วนใหญ่เข้าใจตรงกันก็คือ เป็นกระบวนการอิทธิพลทางสังคมที่บุคคลหนึ่งตั้งใจใช้ อิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนด รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลในองค์การ ภาวะผู้นำจึงเป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มสามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่ง ประกอบได้ด้วยหลายองค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความไว้วางใจและ เชื่อมั่นในภาวะผู้นำเพื่อ เป็นตัวบ่งชี้ความน่าเชื่อถือได้มากที่สุดในความพอใจของพนักงานในองค์การ รวมถึงการสื่อ ความหมายที่มีประสิทธิภาพโดยภาวะผู้นำที่มีประโยชน์ในขอบข่ายที่สำคัญสามขอบข่าย นั่นคือ

กุญแจ ในการเอาชนะความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของคนในองค์กร (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และ พระณัฏ วฑฒโน, 2561, 527-538)

ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ผลจากรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะระดับชุมชน ส่วนราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาครับผิดชอบการดำเนินการกิจของรัฐในระดับประเทศและภูมิภาค โดยให้คำปรึกษาและสนับสนุนกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น ส่วนบทบาทหลักในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของส่วนราชการระดับภูมิภาค ผู้นำคือ ผู้จัดระบบทรัพยากรขององค์กร บุคลากร เงินทุน และเทคโนโลยีนำองค์กร สู่ทิศทางที่ถูกต้อง ผู้นำต้องเน้นที่จุดมุ่งหมายขององค์กรและทรัพยากรต่างๆ จากบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ต้องพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จำเป็นจะต้องมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้นำในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี จึงเห็นได้ว่าผู้นำจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นในการบริหารงานใดๆ ที่จะเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำกระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตน ผู้บริหารยุคโลกาภิวัตน์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยต้องสามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้อย่างเหมาะสมกับทุกสถานการณ์และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย ผู้บริหารที่ดีควรมีความสามารถในการบริหารงาน สร้างขวัญ และกำลังใจให้ผลการปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงาน เกิดความรักความศรัทธาในหน่วยงาน เกิดความรู้จักเสียสละเพื่องาน ท่วมเทกำลังใจ กำลังใจ กำลังความสติปัญญาหาทางปรับปรุงให้งานนั้นเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำมีผู้นำและคณะที่มุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์กร มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ปรับปรุงถนนให้สามารถสัญจรไปมาได้สะดวก สภาพแวดล้อมสะอาดสวยงาม ในขณะที่ประชาชนให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่เสมอ เพราะสังคมยุคใหม่ประชาชนให้ความสนใจวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมหรือภาวะของผู้นำท้องถิ่นเป็นการสะท้อนภาพการบริหารงานให้กับผู้บริหารท้องถิ่น ได้นำไปปรับปรุงพฤติกรรมการบริหารงานของตน ในส่วนที่ต้องปรับปรุงหรือพัฒนาให้สามารถบริหารจัดการองค์กรภายใต้การเปลี่ยนแปลงตามยุค และสมัยของโลกาภิวัตน์ (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2539, 43)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยนำหลักธรรมแห่งกำลังใจที่สนับสนุนทุกสรรพสิ่ง ในการบริหาร คือ หลักพละ 4 ได้แก่ ปัญญาพละ วิริยพละ อนวัชชพละ

สังคหผล เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น มีอยู่ในระดับใด เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยบุคคล มีความแตกต่างกันหรือไม่ และนำเสนอภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักผล 4 ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักผล 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชาชนผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 23,595 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 23,595 คน จากจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมคำนวณกลุ่มประชากรตัวอย่าง ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) (Yamane Taro, 1976, 110)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ส่วนดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด แบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ประเด็น จำนวน 20 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการเริ่มต้นในการศึกษาเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและการจัดทำรายงานหรือวิทยานิพนธ์ซึ่ง Creswell อ้างว่าการได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในเวลาเดียวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในด้านการช่วยให้เห็นภาพหรือโครงสร้างของการศึกษา ดังนั้นเมื่อสัมภาษณ์เสร็จจึงควรมีการถอดเทปออกมาให้รวดเร็วและทำการวิเคราะห์เพื่อให้ข้อมูลสามารถสนับสนุนและอ้างอิงในส่วนต่างๆ ไปพร้อมๆ กัน โดยใช้คำถามการวิจัยเป็นตัวตั้งซึ่งการวิเคราะห์และสังเคราะห์ นำไปสรุปเป็นข้อมูลของผู้วิจัย ต้องมีความเชื่อมโยงและบูรณาการสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การตีความและอภิปรายผลที่เป็นเอกภาพ (Creswell. J. W., Plano Clark. V. L., Gutmann. M. L., & Hanson. W. E., 2013, 229)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 53.69 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 46.31 ตามลำดับ

อายุ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.85 รองมาคือ อายุ 18-30 ปี มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.72 รองมา คือ อายุ 41-50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 และน้อยที่สุดคือ อายุ 51 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.12 ตามลำดับ

การศึกษา พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 56.74 รองมา คือ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.95 และน้อยที่สุด คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31

อาชีพ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้างทั่วไป จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.95 รองมา พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.06 รองมา ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.45 รองมา พนักงานบริษัท มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.67 และน้อยที่สุดคือ ราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.87

รายได้ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.53 รองมาคือ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001-20,000 บาท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 รองมา คือ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-25,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 และน้อยที่สุดคือ มีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.58 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.60) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านพฤติกรรม ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.69) ด้านตามสถานการณ์ ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.80) ด้านการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.71) ด้านคุณลักษณะ ($\bar{X}=3.94$, S.D.=1.05) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของ 4 ด้าน คือ 1) ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในองค์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมือง พบว่าประชาชนที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน 4) ภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นควรยึดถือหลักการและการบริหารจัดการองค์การอย่างมีขั้นตอนวางนโยบายที่มีเป้าหมายและคุ้มค่า มีจิตใจโอบอ้อมอารี และเสียสละแสดงภาวะผู้นำต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กำหนดนโยบายในการบริหารบริหารงานอย่างเหมาะสมทั้งด้านเวลาและงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ พระอริการวรวิฑูรย์ วชิโร (บุญตัน) (พระอริการวรวิฑูรย์ วชิโร (บุญตัน), 2565, ก) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองท้องถิ่นบางท่านมีความรู้ที่น้อย จึงไม่สามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจนให้ประชาชนได้เท่าที่ควรขาดการชี้แนะถึงการเสียสิทธิ์อันพึงมีของประชาชนในการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ขาดการติดตามความสำเร็จในการให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

2. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3. จากผลการวิเคราะห์นำเสนอภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักผละ 4 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามผละ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=

0.57) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิริยะผละ ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.69) ด้านอนวัชชผละ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.63) ด้านปัญญาผละ ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.65) ด้านสังคหผละ ($\bar{X}=3.34$, S.D.=0.65) ตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2554). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และพระณัด วฑฒโน. (2561). “ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน”, *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ 6 ฉบับพิเศษ* : 527-538.
- ชวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิเนศพรินตติ้งเซ็นเตอร์.
- พระอธิการวรวิฑฐ์ วชิโร (บุญตัน). (2565). “ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อุทัย หิรัญโต. (2563). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- Yamane Taro. (1976). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harpen and Row.
- Creswell. J. W., Plano Clark. V. L., Gutmann. M. L., & Hanson. W. E. (2013). *Advanced Mixed Methods Research Designs*. Thousand Oaks, CA: Sage.